

Sygn. akt XIV C 1447/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Pile

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Przemysław Okowicki

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Perlicjan

po rozpoznaniu w dniu 02 marca 2020 r. w Pile

sprawy z powództwa H. S. (1)

przeciwko Towarzystwu (...) SA w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) SA w W. na rzecz powódki H. S. (1) tytułem zadośćuczynienia kwotę 70.000 (siedemdziesiąt tysięcy) zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 07 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) SA w W. na rzecz powódki H. S. (1) tytułem odszkodowania kwotę 7.704,53 (siedem tysięcy siedemset cztery złote i 53/100) zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 07 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty;

III. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) SA w W. na rzecz powódki H. S. (1) tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby w kwocie 26.066,40 (dwadzieścia sześć tysięcy sześćdziesiąt sześć złotych i 40/100) zł za okres od 12 września 2014 r. do 31 marca 2020 r. z ustawowymi odsetkami:

1. co do kwoty 9.546 zł od dnia 07 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty;
2. co do kwoty 324 zł od dnia 11 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty;
3. co do kwoty 334 zł od dnia 11 maja 2016 r. do dnia zapłaty;
4. co do kwoty 324 zł od dnia 11 czerwca 2016 do dnia zapłaty;
5. co do kwoty 334 zł od dnia 11 lipca 2016 r. do dnia zapłaty;
6. co do kwoty 334 zł od dnia 11 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty;
7. co do kwoty 324 zł od dnia 11 września 2016 r. do dnia zapłaty;
8. co do kwoty 334 zł od 11 października 2016 r. do dnia zapłaty;
9. co do kwoty 324 zł od dnia 11 listopada 2016 r. do dnia zapłaty;
10. co do kwoty 334 zł od 11 grudnia 2016 ro do dnia zapłaty;
11. co do kwoty 334 zł od 11 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty

12. co do kwoty 292 zł od 11 lutego 2017 r. do dnia zapłaty;
13. co do kwoty 365 zł od 11 marca 2017 r. do dnia zapłaty;
14. co do kwoty 350 zł od 11 kwietnia 2017 r. do dnia zapłaty;
15. co do kwoty 365zł od 11 maja 2017 r. do dnia zapłaty;
16. co do kwoty 350 zł od 11 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty;
17. co do kwoty 365 zł od 11 lipca 2017 r. do dnia zapłaty;
18. co do kwoty 365 zł od 11 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty;
19. co do kwoty 350 zł od 11 września 2017 r. do dnia zapłaty
20. co do kwoty 365 zł od 11 października 2017 r. do dnia zapłaty;
21. co do kwoty 350 zł od 11 listopada 2017 r. do dnia zapłaty
22. co do kwoty 365 zł od 11 grudnia 2017 r. do dnia zapłaty;
23. co do kwoty 365 zł od 11 stycznia 2018 r. do dnia zapłaty
24. co do kwoty 300 zł od 11 lutego 2018 r. do dnia zapłaty;
25. co do kwoty 379,26 zł od 11 marca 2018 r. do dnia zapłaty;
26. co do kwoty 363,08 zł od 11 kwietnia 2018 r. do dnia zapłaty;
27. co do kwoty 279,26 zł od 11 maja 2018 r. do dnia zapłaty;
28. co do kwoty 363,08 zł od 11 czerwca 2018 r. do dnia zapłaty;
29. co do kwoty 379,26 zł od 11 lipca 2018 r. do dnia zapłaty;
30. co do kwoty 379,26 zł od 11 sierpnia 2018 r. do dnia zapłaty;
31. co do kwoty 363, 008 zł od 11 września 2018 r. do dnia zapłaty;
32. co do kwoty 379,26 zł od 11 października 2018 r. do dnia zapłaty;
33. co do kwoty 363,80 zł od 11 listopada 2018 r. do dnia zapłaty;
34. co do kwoty 376,26 zł od 11 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty;
35. co do kwoty 379,26 z od 11 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty
36. co do kwoty 332,88 zł od 11 lutego 2019 r. do dnia zapłaty;
37. co do kwoty 411,50 zł od 11 marca 2019 r. do dnia zapłaty
38. co do kwoty 390zł od 11 kwietnia 2019 r. do dnia zapłaty;
39. co do kwoty 411,50 zł od 11 maja 2019 r. do dnia zapłaty;
40. co do kwoty 390 zł od 11 czerwca 2019 r. do dnia zapłaty;

41. co do kwoty 411,50 zł od 11 lipca 2019 r. do dnia zapłaty;
42. co do kwoty 411,50 zł od 11 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty;
43. co do kwoty 390 zł od 11 września 2019 r. do dnia zapłaty;
44. co do kwoty 411,50 zł od 11 października 2019 r. do dnia zapłaty;
45. co do kwoty 390 zł od 11 listopada 2019 r. do dnia zapłaty;
46. co do kwoty 411,50 zł od 11 grudnia 2019 r. do dnia zapłaty;
47. co do kwoty 411,50 zł od 11 stycznia 2020 r. do dnia zapłaty;
48. co do kwoty 378,50 zł od 11 lutego 2020 r. do dnia zapłaty;
49. co do kwoty 411,50 zł od 11 marca 2020 r. do dnia zapłaty.

IV. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) SA w W. na rzecz powódki H. S. (1) rentę tytułem zwiększonych potrzeb w kwocie po 715 (siedemset piętnaście) zł poczynając od 1 kwietnia 2020 r. ,płatną do 10 dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia;

V. umarza postępowanie co do kwoty 64.990 (sześćdziesiąt cztery tysiące dziewięćset dziewięćdziesiąt) zł;

VI. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

VII. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) SA

w W. na rzecz Skarbu Państwa - 5.718 (pięć tysięcy siedemset osiemnaście) zł tytułem opłaty sądowej od zasądzzonego roszczenia oraz kwotę 654(sześćset pięćdziesiąt cztery) zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych w sprawie.

VIII . nie obciąża powódki kosztami postępowania.

Przemysław Okowicki

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 01 grudnia 2016 r. (data nadania) powódka H. S. (1) wniosła o zasądzenie od pozwanego Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W.:

1. kwoty 320.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 07.04.2016, do dnia zapłaty,
2. kwoty 14.787,53 zł tytułem odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 07.04.2016, do dnia zapłaty,
3. tytułem renty na zwiększone potrzeby:
 - za okres od dnia 01.08.2014r., do dnia 12.12.2014r. w kwocie 4.030,00 zł miesięcznie płatnej do dnia 10-go każdego bieżącego miesiąca z góry do rąk powódki, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczoną i w zakresie kwoty 3.800 zł od dnia 07.04.2016r., do dnia zapłaty, w zakresie kwoty 230 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,
 - za okres od dnia 13.12.2014r., do dnia 12.03.2015r. w kwocie 3.490,00 zł miesięcznie płatnej do dnia 10-go każdego bieżącego miesiąca z góry do rąk powódki, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczoną i w

zakresie kwoty 3.260 zł od dnia 07.04.2016r., do dnia zapłaty, w zakresie kwoty 230 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,

- za okres od dnia 13.03.2015r., do dnia 13.04.2015r. w kwocie 3.742,00 zł miesięcznie płatnej do dnia 10-go każdego bieżącego miesiąca z góry do rąk powódki, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczoną i w zakresie kwoty 3.512 zł od dnia 07.04.2016r., do dnia zapłaty, w zakresie kwoty 230 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,
- za okres od dnia 14.04.2015r., do dnia 25.05.2015r. w kwocie 4.030,00 zł miesięcznie płatnej do dnia 10-go każdego bieżącego miesiąca z góry do rąk powódki, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczoną i w zakresie kwoty 3.800 zł od dnia 07.04.2016r., do dnia zapłaty, w zakresie kwoty 230 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,
- za okres od dnia 25.05.2015r., do dnia 31.07.2015r. w kwocie 3.728,50 zł miesięcznie płatnej do dnia 10-go każdego bieżącego miesiąca z góry do rąk powódki, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczoną i w zakresie kwoty 3.498,50 zł od dnia 07.04.2016r., do dnia zapłaty, w zakresie kwoty 230 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,
- za okres od dnia 01.08.2015r., od dnia wyroku w kwocie 4.030,00 zł miesięcznie płatnej do dnia 10-go każdego bieżącego miesiąca z góry do rąk powódki, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczoną i w zakresie kwoty 3.480,00 zł od dnia 07.04.2016r., do dnia zapłaty, w zakresie kwoty 550 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,
- od dnia wyroku w kwocie 4.030,00 zł miesięcznie płatnej do dnia 10-go każdego bieżącego miesiąca z góry do rąk powódki, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczoną i w zakresie kwoty 3.480,00 zł od dnia 07.04.2016r., do dnia zapłaty, w zakresie kwoty 550 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,

4. zasądzenie kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17zł.

5. ustalenie, że pozwany ponosi odpowiedzialność za mogące się ujawnić w przyszłości skutki wypadku z dnia 30.07.2014r.

W uzasadnieniu powódka podała, że w dniu 30.04.2014r., w W., na ul. (...) doszło do wypadku drogowego, w którym kierujący ciągnikiem siodłowym marki D. (...) o nr rej. (...) z naczepą marki W. (...) W. C. naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że nie zachowując szczególnej ostrożności potrącił rowerzystkę H. S. (1). Na skutek powyższego powódka doznała obrażeń ciała, zmiążdżenia podudzia lewego wieloodłamowego złamania kości podudzia z ubytkami mięśni i skóry, stłuczenia uda lewego, ostrego niedokrwienia kończyny, złamania podglówkowego strzałki prawej, rany tłuczonej w okolicy stawu skokowego prawego, w wyniku których konieczna była amputacja kończyny dolnej lewej powódki. Pozwany nie kwestionował odpowiedzialności cywilnoprawnej, o czym świadczy treść decyzji płatniczych z dnia 10 i 11 maja 2016 r., na podstawie których dokonał bezspornej wypłaty na rzecz powódki łącznej kwoty 39.283,53 zł tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania oraz od dnia 1.08.2015r., kwoty po 320 zł miesięcznie tytułem renty, przy czym zastosował przyczynienia powódki na poziomie 50% pomniejszając o połowę kwotę uznaną kwotę zadośćuczynienia (60.000 x 50%), odszkodowania (18.567,06 zł x 50%) i renty (640 zł x 50%). Powódka podniosła, że kwestia sporną okazała się zasadność zastosowania przez pozwanego 50% przyczynienia powódki do wypadku oraz wysokość należnych powódce ww. świadczeń (k. 2-16).

Postanowieniem z dnia 19 stycznia 2017 r., Sąd sprawdził wartość przedmiotu sporu i ustalił ją na kwotę 493.476,53 zł (k. 43).

W odpowiedzi na pozew z dnia 14 lutego 2017 r., pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, z uwzględnieniem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Uzasadniając powyższe pozwany podniósł, że między stronami bezsporna jest okoliczność, jakie kwoty powódka otrzymała w związku z wypadkiem z dnia 30.07.2014r. Poniósł również, że w pełni wyważone było uznanie przyczynienia 50 % powódki do wypadku, jednakże ostateczne stanowisko w tej sprawie przyjmie po przeprowadzeniu opinii biegłego, a jest wysoce prawdopodobne, że wysokość przyczynienia wzrośnie. Nadto nie neguje współodpowiedzialności kierującego pojazdem, jednakże podniósł, że gdyby nie nieprawidłowe zachowanie powódki nie zaistniałyby warunki do zaistnienia tak tragicznego zdarzenia. Pozwany kwestionuje także wysokość dochodzonego zadośćuczynienia i w jego ocenie nie roszczenie powódki nie znajduje uzasadnienia i jest rażąco zawyżone. Dodatkowo powód podnosi, że powódka nie uprawdopodobniła konieczności ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość, a także kwestionuje roszczenie żądanie powódki w zakresie renty twierdząc, że roszczenie z tytułu kosztów opieki w ramach renty nie ma uzasadnienia (k. 47-55).

Na terminie rozprawy przeprowadzonej w dniu 17 lutego 2020 roku strona powodowa ograniczyła żądanie pozwu dotyczące renty na zwiększone potrzeby o kwotę 970 zł miesięcznie szczegółowo opisaną w pkt. III pkt. 2 i w tym zakresie cofnęła powództwo zrzekając się roszczenia, popierając w pozostałym zakresie powództwo. Pełnomocnik pozwanego wniósł o zasądzenie w tym zakresie kosztów zastępstwa procesowego (k. 387-387v).

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

W dniu 30 lipca 2014 roku w W. na ulicy (...) doszło do wypadku drogowego, w którym to kierujący ciągnikiem siodłowym marki D. (...) o nr rej. (...) z naczepą marki W. (...) o nr rej. (...) W. C., załadowaną 24 tonami paszy, jadąc ulicą (...)w kierunku ulicy (...) naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym czego skutkiem było potrącenie prowadzącej rower H. S. (1).

Dowód: akta sprawy II K 422/15, zeznania świadka W. C.- protokół rozprawy z dnia 22.03.2018r., (k. 215-216), zeznania świadka G. S.- protokół rozprawy z dnia 22.03.2018r., (k. 215-216), zeznania powódki H. S. (1) – protokół rozprawy z dnia 06.05.2019r., (k. 355-356).

Naruszenie zasad bezpieczeństwa drogowego przez W. C. polegało na tym, że dojeżdżając do skrzyżowania ww. ulic kierujący pojazdem (...) zatrzymał się przednią częścią ciągnika siodłowego na pasach przejścia dla pieszych, na środkowym pasie z zamiarem wykonania skrętu w lewo w ulicę (...). Przed pojazdem kierowanym przez W. C. stał samochód ciężarowy. Odległość pomiędzy tymi samochodami wynosiła wówczas około 1-2 m. W tym samym czasie powódka idąc i prowadząc rower po swojej prawej stronie ulicą (...) w kierunku ulicy (...) dochodziła do przejścia dla pieszych. W momencie, gdy H. S. (1) zbliżała się do przejścia w odległości 3-5 m mijal ją kierowca pojazdu jadący w kierunku ulicy (...).

Widząc stojące samochody powódka wkroczyła na przejście dla pieszych i poruszała się po nim pomiędzy stojącymi pojazdami. Nadto po upływie około 12-13 sekund od zatrzymania kierujący pojazdem (...) ruszył i poruszał się z prędkością 10,72 km/h. W tym czasie powódka znajdowała się przy lewej stronie kabiny pojazdu. Pojazd uderzył w tylną część roweru prowadzonego przez powódkę. Nie spowodowało to wytrącenia roweru z rąk H. S. (1), tylko spowodowało to, że uderzony z niewielką siłą w tylne koło rower zaczął obracać się przednim kołem w lewo, co doprowadziło do przemieszczania się przedniego koła między lewe przednie koło a tylne ciągnika siodłowego. Rower, który przytrzymała powódka przechylając się w prawo pociągnął ją powodując przewrócenie jej wraz z rowerem na prawy bok. Samochód (...) przejechał przez oba koła roweru, jednakże koło przednie było najechane jedynie na części obwodu, z kolei koło tylne centralnie przez oś koła. Natomiast przez lewe podudzie H. S. (1) przetoczyły się oba lewe koła ciągnika siodłowego. Z kolei pod lewym tylnym kołem pojazdu (...) po wewnętrznej stronie bliźniaka pozostał umiejscowiony prawy but powódki. H. S. (1) poruszała się normalnym krokiem, prowadząc rower w miejscu dozwolonym i prawidłowo oznaczonym znakami poziomymi i pionowymi na jezdni.

dowód: akta sprawy II K 422/15, zeznania świadka W. C.- protokół rozprawy z dnia 22.03.2018r., (k. 215-216), zeznania świadka G. S.- protokół rozprawy z dnia 22.03.2018r., (k. 215-216), zeznania powódki H. S. (1) – protokół rozprawy z dnia 06.05.2019r., (k. 355-356).

Bezpośrednio z miejsca wypadku powódka została przewieziona przez zespół ratownictwa medycznego do Szpitala w W.. Powódkę przyjęto na Oddział (...)Zespołu Opieki Zdrowotnej tego szpitala, gdzie przebywała do dnia 12 września 2014 r. Na miejscu dokonano u powódki szeregu badań i zastosowano leczenie operacyjne- amputację uda lewego, szycie ran okolicy stawu skokowego prawego. Z uwagi na obrzęk i krwiak uda lewego i w 1/3 bliżej uda lewego nie możliwym było uratowanie kończyny dolnej.

Na skutek wypadku powódka doznała obrażeń ciała, zmiążdżenia podudzia lewego wieloodłamowego złamania kości podudzia z ubytkami mięśni i skóry, stłuczenia uda lewego, ostrego niedokrwienia kończyny, złamania podgłównego strzałki prawej, rany tłuczonej w okolicy stawu skokowego prawego.

W wyniku złego gojenia się ran kończyny amputowanej w okresie pooperacyjnym, u powódki wykonano reamputację uda lewego.

W dniu 18 sierpnia 2014 roku u powódki usunięto martwicę skóry na kończynie dolnej prawej. Z kolei w dniu 27 sierpnia 2015 roku pobrano od powódki płat skóry z uda prawego i pokryto nim ubytki na podudziu.

Po trwającej półtora miesiąca hospitalizacji wypisano H. S. (1) ze szpitala do domu z zaleceniami kontynuowania leczenia powypadkowego w trybie ambulatoryjnym w poradni chirurgicznej.

dowód: opinia biegłego sądowego z dnia 05.05.2018r., (k. 263-277), opina uzupełniająca biegłego sądowego z dnia 30.10.2018r. (k. 307-325), Karta informacyjna leczenia szpitalnego z dnia 12.09.2014r., (k.24-24v), dokumentacja medyczna sporządzona w okresie od dnia 30.07.2014r., do dnia 12.09.2014r., na Oddziale (...)Zespołu Opieki Zdrowotnej w W. (k. k.24-24v), historia choroby powódki (k.211), (k. 215-216), zeznania świadka G. S.- protokół rozprawy z dnia 22.03.2018r., (k. 215-216), zeznania powódki H. S. (1) – protokół rozprawy z dnia 06.05.2019r., (k. 355-356).

W dniu 31 października 2014 roku powódka została przyjęta planowo w Zakładzie (...) w P., celem przeprowadzenia leczenia rehabilitacyjnego. W dniu 12 grudnia 2014 roku powódkę wypisano do domu z zaleceniami kontynuowania leczenia usprawniającego w poradni rehabilitacyjnej, wykonywania ćwiczeń usprawniających zgodnie z wzorem wyuczonym w szpitalu w warunkach domowych oraz prowadzenia oszczędzającego trybu życia.

Natomiast w okresie od dnia 14 kwietnia 2015 roku do dnia 25 maja 2015 r. powódka przebywała na Oddziale (...) Ogólnoustrojowej Stacjonarnej Zakładu (...) w P.. W czasie odbywanej rehabilitacji powódka uczyła się chodzić w protezie udowej o dwóch kulach łokciowych. Powódkę wypisano po ponad miesiącu do domu z zaleceniami: oszczędzającego trybu życia, kontynuowania leczenia usprawniającego w poradni rehabilitacyjnej, regularnego wykonywania ćwiczeń usprawniających, co więcej wydano także zalecenie na zaopatrywanie się w wyroby medyczne tj.: protezę ostateczną modułarną w obrębie uda lewego i balkonik rehabilitacyjny ułatwiający chodzenie.

dowód: opinia biegłego sądowego z dnia 05.05.2018r., (k. 263-277), opina uzupełniająca biegłego sądowego z dnia 30.10.2018r. (k. 307-325), skierowanie do poradni specjalistycznej z dnia 12.12.2014r., (k. 28), skierowanie do poradni specjalistycznej z dnia 25.05.2015r., (k. 28v), karta informacyjna leczenia szpitalnego z dnia 12.12.2014r., (k.25-26), karta informacyjna z dnia 14.04.2015r., (k. 27-27v), dokumentacja medyczna leczenia szpitalnego w okresie od 31.10.2014r., do 12.12.2014r. (k.213), historia choroby (k.29-36, 86v- 93).

Pismem z dnia 29 lutego 2016 roku powódka wystosowała do pozwanego wezwanie do zapłaty kwoty 500.000 zł tytułem zadośćuczynienia, kwoty 21.560,06 zł tytułem odszkodowania oraz kwoty 3.800 z miesięcznie tytułem renty na zwiększone potrzeby. W odpowiedzi na powyższe pozwany decyzja z dnia 10 maja 2016 r., uznał kwotę 60.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę 18.567,06 zł tytułem odszkodowania. Nie mniej jednak przy wypłacie świadczeń

pozwany uznał 50% przyczynienia się powódki do zdarzenia z dnia 30 lipca 2014 r. i powyższe kwoty umniejszył o połowę. Nadto decyzją wydaną w dniu 11 maja 2016 roku pozwany uznał kwotę 640 zł. miesięcznie renty z tytułu zwiększonych potrzeb od dnia 01 sierpnia 2015 roku, przy czym w tym wypadku również zastosował przyczynienie 50% i wypłacał powódce rentę w wysokości 320 zł miesięcznie.

dowód: zgłoszenie roszczeń wraz z wezwaniem do zapłaty z dnia 29.02.2016r., (k. 63-68), pismo pozwanego z dnia 10.05.2016r., (k. 124-125v, 127-128v), pismo pozwanego z dnia 11.05.2016r., (k. 190v192v).

Wyrokiem z dnia 13 lutego 2018 roku Sąd Rejonowy w Wągrowcu II Wydział Karny wydał w sprawie o sygn. akt II K 422/15 wyrok, którym uznał kierującego pojazdem (...) W. C. za winnego zarzucanego mu czynu z art. 177 par. 1 i 2 k.k., przyjmując, że powódka częściowo przyczyniła się do zdarzenia poprzez wejście na przejście dla Pieszyc w sytuacji, kiedy winna zdawać sobie sprawę z tego, że oskarżony może jej nie widzieć.

Na skutek apelacji złożonej od ww. wyroku zarówno przez W. C., jego obrońcę, jak i pełnomocnika powódki Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział IV Karny Odwoławczy wyrokiem z dnia 18 września 2018 r., wydanym w sprawie IV Ka 645/18 zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że między innymi wyeliminował z opisu czynu przyjęte ustalenie, że „pokrzywdzona częściowo przyczyniła się do zdarzenia poprzez wejście na przejście dla pieszych w sytuacji, kiedy winna zdawać sobie sprawę z tego, że oskarżony może jej nie widzieć”.

Dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 13.02.2018r., II K 422/15, (akta sprawy II K 422/15), kserokopia wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu, Wydziału IV Karnego Odwoławczego z dnia 18.09.2018r., wraz z uzasadnieniem (k. 329-339).

H. S. (1) zamieszkuje w W., z zawodu jest rolnikiem. W chwili wypadku miała ona skończone 79 lat. Powódka zamieszkuje w domu jednorodzinnym, którego górne piętro zajmuje jej dorosły syn wraz z rodziną, natomiast powódka zajmuje dolną część budynku. Powódka przebywała na emeryturze i z tego tytułu pobierała świadczenie emerytalne ZUS, a także zasiłek pielęgnacyjny w wysokości 153 zł, przyznanej jej z uwagi na osiągnięcie przez nią wieku 75 lat. Przed wypadkiem powódka, mimo swojego wieku była osobą sprawną fizycznie i samodzielną. Nadto nie wymagała pomocy osób trzecich. Powódka prowadziła aktywny tryb życia, bowiem dużo spacerowała, jeździła na rowerze, mimo sprzeciwu syna w tym zakresie, który uważał, że już nie powinna ona jeździć na rowerze. Nadto zajmowała się ogrodem i wnukami. H. S. (1) udzielała się także aktywnie na płaszczyźnie towarzyskiej i rodzinnej. Od ponad 21 lat przynależała do klubu seniora, co również wiązało się z dużą aktywnością. Powódka chorowała na nadciśnienie tętnicze i zespół cieśni nadgarstka. Korzystała z rehabilitacji. Powódka była osobą cieszącą się życiem, pogodną duchem i niezwykle aktywną.

Obecnie H. S. (1) ma ukończone 84 lata. Po wypadku komunikacyjnym z dnia 30 lipca 2014 roku życie powódki zmieniło się diametralnie, bowiem powódka stała się osoba wycofaną, apatyczną. Nie mogła ona pogodzić się z zaistniałą sytuacją. Często towarzyszył jej stan irytacji. Jak dotąd powódka była osobą niezwykle towarzyską i otwartą, tak po wypadku stała się osoba zamkniętą w sobie, płacziwą, małomówną, a przede wszystkim zależną i wymagającą opieki osób trzecich. H. S. (1) cierpi i nie może pogodzić się z tym, że już nie może realizować swoich pasji, bowiem na skutek wypadku, którego konsekwencją była częściowa amputacja lewej kończyny dolnej stała się osoba niepełnosprawną w stopniu znacznym. H. S. (1) nie może pogodzić się z tym, że nagle jej życie uległo zmianie nie z powodu wieku czy naturalnej kolei rzeczy, ale właśnie z powodu nagłej niepełnosprawności wywołanej wypadkiem.

W skutek wypadku komunikacyjnego z dnia 30.07.2014 r., powódka doznała: zmiążdżenia podudzia lewego, wieloodłamowego złamania kości podudzia z ubytkami mięśni i skóry, stłuczenia uda lewego, ostrego niedokrwienia kończyny, złamania podgłównego strzałki prawej, rany tłuczonej w okolicy stawu skokowego prawego. W chwili obecnej u powódki można stwierdzić stan po leczeniu operacyjnym amputacji i reamputacji udowej, stan po wieloodłamowym złamaniu z przemieszczeniem kości podudzia lewego ze zmiążdżeniem tkanek miękkich i uszkodzeniem naczyń, stan po leczeniu zachowawczym złamania podgłównego kości strzałkowej prawej, stan

po leczeniu zachowawczym potłuczenia ogólnego. Została trwale naruszona struktura anatomiczna narządów dotkniętych ww. urazami. Innych obrażeń i następstw oraz skutków obrażeń wypadku nie stwierdzono.

Obrażenia powódki zakwalifikować można w zakresie: wieloodłamowego złamania z przemieszczeniem kości podudzia lewego ze zmiążdżeniem tkanek miękkich i uszkodzeniem naczyń (w skali od 50% do 70%) - jako 60% trwałego uszczerbku na zdrowiu za ww. obrażenia i uwzględnienie w tym wszelkich powikłań i następstw, w tym odległe, które wystąpiły lub mogły wystąpić u powódki; złamania podgłówkowego kości strzałkowej- jako 3 % trwałego uszczerbku na zdrowiu za wymienione obrażenia uwzględniając w tym również powikłania i następstwa w tym odległe, które wystąpiły lub mogłyby wystąpić u powódki; potłuczenie ogólne - jako 0%, potłuczenie ogólne nie bowiem nie jest trwałym ani długotrwałym uszczerbkiem na zdrowiu. Zatem łącznie powódka doznała 63 % trwałego uszczerbku na zdrowiu, co powoduje, że zakres doznanych obrażeń ma znaczny niekorzystny wpływ na dalsze funkcjonowanie organizmu powódki. Powódka zażywa suplementy diety, jednakże nie są to preparaty sensu stricte lecznicze i nie mają wpływu na amputowaną kończynę powódki. Powódka korzysta także z prywatnej rehabilitacji. Powódka nie używa protezy, porusza się po domu na wózku samodzielnie. Nadto od wypadku upłynęło już ponad pięć lat, a powódka i tak jest bardzo mało mobilna. Zatem zabiegi rehabilitacyjne stosowane do tej pory nie spowodowały mobilizacji powódki. Przebyte u powódki urazy niosą za sobą bardzo intensywne odczucia bólu i taki stan utrzymywał się u powódki od kilku do kilkunastu dni lub dłużej. Jednakże z biegiem czasu dolegliwości bólowe malały na sile. Powódka odczuwa bóle do dnia dzisiejszego, nie mniej jednak w chwili obecnej powódka nie wymaga dalszego leczenia w zakresie obrażeń doznanych na skutek wypadku komunikacyjnego. Leczenie powódki w tym zakresie zostało zakończone z pozostawieniem trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 63%. Nie przewiduje się również, aby w przyszłości pojawiły się u powódki inne dodatkowe negatywne konsekwencje wypadku. Stan zdrowia powódki jest dobry z pozostawieniem trwałego uszczerbku na zdrowiu, nie wymagającym dalszego leczenia. Jej stan można uznać za stabilny i trwały, natomiast proces terapeutyczny za zakończony. Mimo, iż skutki wypadku mają znaczny wpływ na obecną aktywność życiową powódki i ogólną sprawność organizmu także w życiu codzienny, to wdrożone w stosunku do niej leczenie okazało skuteczne, uzyskano stosunkowo dobry efekt terapeutyczny. Rokowania powódki są dosyć dobre. Uzyskano u niej dość dobry stan zdrowia i nie przewiduje się dalszych następstw doznanego urazu. W chwili obecnej powódka wymaga opieki osób drugich i trzecich w wymiarze ok. 2 godzin dziennie. Proces diagnostyki i leczenia H. S. (1) przebiegał prawidłowo i był zgodny z aktualną wiedzą medyczną i dobrą praktyką lekarską. Na co dzień powódka może liczyć na opiekę i pomoc ze strony jej synów.

Dowód: opinia biegłego sądowego z dnia 05.05.2018r., (k. 263-277), opina uzupełniająca biegłego sądowego z dnia 30.10.2018r. (k. 307-325), zeznania świadka G. S.- protokół rozprawy z dnia 22.03.2018r., (k. 215-216), zeznania powódki H. S. (1) – protokół rozprawy z dnia 06.05.2019r., (k. 355-356).

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie wskazanych wyżej dokumentów urzędowych i prywatnych, zeznań świadków G. S., W. C. oraz przesłuchania powódki.

Zgodnie z art. 229 k.p.c., nie wymagają dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości co do swej zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy. W oparciu o ten przepis Sąd przyjął bez dowodów te spośród wyżej wskazanych faktów, które nie były między stronami sporne. Sąd miał przy tym na uwadze, że twierdzenia przyznane nie budziły wątpliwości co do swej zgodności z prawdziwym stanem rzeczy.

Zgromadzone w niniejszej sprawie dokumenty urzędowe i prywatne Sąd ocenił jako wiarygodny materiał dowodowy, mając na względzie przepisy art. 244 § 1 k.p.c. i art. 245 k.p.c., uznając że zostały one sporządzone przez upoważnione osoby i instytucje, w zakresie ich kompetencji i prawem przewidzianej formie oraz to że ich wartość dowodowa nie została skutecznie zakwestionowana przez żadną ze stron w trybie art. 252 k.p.c. i art. 253 k.p.c., a Sąd nie znalazł powodów by to uczynić z urzędu

Zgodnie z art. 11 zdanie pierwsze k.p.c., ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Dlatego na podstawie treści dokumentu urzędowego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 13 lutego 2018r., w sprawie II K

422/18, zmienionego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu IV Wydział Karny Odwoławczy z dnia 18 września 2018r., w sprawie o sygn. akt: IV Ka 645/18, Sąd uznał i przyjął, brak przyczynienia się powódki do zdarzenia z dnia 30 lipca 2014 roku.

Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłych sporządzonych w sprawie karnej, w zakresie rekonstrukcji wypadków. Wskazać należy, że w postępowaniu karnym wyjaśniono rozbieżności między poszczególnymi opiniami, przeprowadzając dowód z opinii Stowarzyszenia (...) opinii uzupełniającej. Co więcej w ocenie Sądu należało zgodzić się z twierdzeniem wyrażonym w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu IV Wydziału Karnego Odwoławczego, z dnia 18.09.2018r., wydanym w sprawie IV Ka 645/18, który podniósł, że Sąd I instancji uznał opinię (...) za pełnowartościowy dowód w sprawie, z której to opinii wynika, że aby można było uznać przyczynienie się pokrzywdzonej to należałoby przypisać jej świadomość, że nie jest ona widoczna dla kierującego ciągnikiem siodłowym marki D. (...), a takiego dowodu w sprawie było brak. Nadto ze zgromadzonego w sprawie karnej materiału dowodowego wynika, iż pokrzywdzona była już na pasach przejścia dla pieszych kiedy kierujący pojazdem ruszył, prowadziła ona rower przez przejście. Wskazać trzeba, że z chwilą, gdy piesza wkroczyła na przejście dla pieszych uzyskała pierwszeństwo, i to na kierującym pojazdem W. C. spoczywał obowiązek dochowania szczególnej staranności, podjęcia wszelkich działań, które nie doprowadziłyby do powstania do zdarzenia. W konsekwencji wskazać należy, że Sąd uznał za zbędne przeprowadzanie w postępowaniu cywilnym na wniosek strony pozwanej dowodu opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych w celu ustalenia przyczyn i przebiegu wypadku, w tym wskazania czy zachowanie powódki H. S. (1) miało wpływ na powstanie zdarzenia i jego skutki. Nadto w ocenie Sądu niedopuszczalne byłoby zlecenie biegłemu ustalenia stopnia przyczynienia się poszkodowanej do wypadku komunikacyjnego, gdyż samo miarkowanie odszkodowania pozostaje objęte dyskrecyjną władzą sędziego oraz nie stanowi składnika stanu faktycznego. Stąd też wskazać należy, że przeprowadzenie wnioskowanego przez stronę pozwaną dowodu prowadziło zatem do niepotrzebnego przedłużenia postępowania oraz zwiększenia jego kosztów. Sąd też na terminie rozprawy z dnia 18 listopada 2019 roku oddalił wniosek dowodowy pełnomocnika pozwanego w sprawie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z dziedziny rekonstrukcji wypadków w pełni uzasadniając swoje stanowisko w tej sprawie.

Wydana na potrzeby niniejszego postępowania opinia sądowo-lekarska z dnia 28 lutego 2015 r. wraz z opinią uzupełniającą z dnia 9 października 2016 r. zasługuje na pełną wiarygodność. Opinie zostały sporządzone przez lek. med. A. B.- specjalistę z dziedziny chirurgii ogólnej specjalistę ortopedii i traumatologii. Autor opinii udzielił odpowiedzi na pytania postawione w tezach dowodowych postanowienia o dopuszczeniu tego dowodu, a zaprezentowane przez niego wnioski są logiczne i zostały należycie uzasadnione, nadto nie zostały one skutecznie zakwestionowane przez stronę powodową. W ocenie sądu biegły wszelkie wątpliwości wynikające z zarzutów stawianych opinii wyjaśnił w sposób jasny i rzeczowy w opinii uzupełniającej. Sąd uznał sporządzoną w sprawie opinię za w pełni wiarygodną, albowiem biegły jest osobą postronną, a jego kwalifikacje w połączeniu z treścią opinii (sformułowaną w sposób zgodny z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej) stanowią gwarancję prawidłowości dokonanych ustaleń.

W ocenie Sądu wiarygodne w całości są twierdzenia świadka G. S.. Sąd oceniając twierdzenia świadka brał pod uwagę, że jest on osobą najbliższą dla powódki - syn, wobec czego istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że więc w procesie stron może opowiadać się po stronie powódki, nie mniej jednak taka sytuacja nie miała miejsca. Jego wypowiedzi były rzetelne i rzeczowe, cechowały się także emocjonalnością. Świadek w sposób jasny wyczerpujący i logiczny przedstawił codzienne funkcjonowanie powódki na płaszczyźnie rodzinnej, społecznej zarówno przed wypadkiem, jak i po zdarzeniu z dnia 30 lipca 2014 r. Sąd nie znalazł podstaw, by odmówić zeznaniom świadka wiarygodności, tym bardziej że korelowały z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie.

W ocenie Sądu z dużą ostrożnością należało podchodzić do oceny wiarygodności zeznań powódki H. S. (1). Jest bowiem oczywiste, iż składając zeznania we własnej sprawie strony mają skłonność do przedstawiania okoliczności korzystnych dla siebie oraz kwestionowania bądź też pomijania okoliczności dla siebie niekorzystnych. Oczywiście nie oznacza to negowania à priori znaczenia dowodowego zeznań stron w przewidywaniu ich subiektywnego nastawienia.

Stanowiłyby to bowiem zaprzeczenie celowości instytucji przewidzianej przez przepisy procedury cywilnej (por. orz. SN z dnia 22.08.1950 r. , C 147/50, NP 1951 nr 6, s. 76).

W przedmiotowym postępowaniu Sąd z oczywistych względów ograniczył ten dowód do przesłuchania jedynie powódki H. S. (1) i uznał jej zeznania za wiarygodne, albowiem wskazywany przez nią przebieg procesu leczenia i rehabilitacji ma pełne odbicie w dokumentacji medycznej. Wiarygodny jest także zdaniem Sądu opisany przez powódkę przebieg zdarzenia z dnia 30 lipca 2014 roku, wydarzenia zaistniałe po nim oraz doznane w jego wyniku obrażenia ciała. W ocenie Sądu powódka zeznawała w sposób szczerzy i emocjonalny. Zatem zdaniem Sądu nie ma podstaw by kwestionować zeznania H. S. (1) dotyczące jej sytuacji osobistej oraz majątkowej.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo co do zasady zasługiwało na uwzględnienie, natomiast co do wysokości zostało przez Sąd uwzględnione w części.

Roszczenie, z którym wystąpiła powódka znajduje oparcie w przepisach art. 822 § 1, 2 i 4 k.c., art. 22 ust. 1 i art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2013, Nr 392 ze zm.), art. 444 § 1 k.c. w zw. z art. 445 § 1 k.c.

Wskazań należy, że podstawę odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciela stanowi umowa ubezpieczenia, o której mowa w art. 822 § 1 k.c. Zgodnie z dyspozycją wskazanego przepisu przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Stosownie do treści § 2 ww. artykułu, jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia.

Wypadek komunikacyjny miał miejsce w dniu 30 lipca 2014 r. wobec tego będą miały zastosowanie przepisy zawarte w ustawie z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124, poz. 1152 z późn. zm.). W myśl art. 34 ust. 1 z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia. Ponadto zgodnie z art. 35 ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu.

Wobec powyższego wskazać należy, że powódka miała prawo dochodzić roszczeń na drodze postępowania sądowego przeciwko pozwanemu.

W tym miejscu wskazać należy, że sprawa była bezsporna, co do zasady. Bowiem pozwany w toku prowadzonego postępowania likwidacyjnego uznał już swoją odpowiedzialność i wypłacił powódce kwotę 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia. W przedmiotowej sprawie rozbieżności budziła zatem kwestia wysokości należnych powódce świadczeń, gdyż pozwany uważał, że kwoty przyznane dotychczas są odpowiednie i w całości wyczerpują roszczenia powódki w tym zakresie. Dodatkowo sporną kwestią okazało się przyjęcie przez pozwanego przy obliczaniu należnych powódce świadczeń 50 % przyczynienia się H. S. (1) do zaistnienia zdarzenia.

Podstawę prawną żądania pozwu w zakresie roszczenia o zadośćuczynienie na gruncie przepisów Kodeksu cywilnego będą stanowiły przepis art. 445 § 1 k.c., który w nawiązaniu do art. 444 k.c.

Stosownie do treści art. 445 § 1 w zw. z art. 444 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Przy czym chodzi o krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne i psychiczne. Zadośćuczynienie pieniężne ma na celu złagodzenie tych cierpień. Obejmuje ono wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te, które zapewne wystąpią w przyszłości. Ma więc ono charakter całościowy i powinno stanowić rekompensatę pieniężną za całą krzywdę doznaną przez poszkodowanego, mowa jest bowiem o „odpowiedniej sumie tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę”, przyznawaną jednorazowo (G. Bieniek, Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania. Tom I, Warszawa 2007, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, wydanie VIII). Okolicznością bezsporną w toku niniejszego postępowania jest fakt, iż powódka K. D. doznała rozstroju zdrowia na skutek wypadku.

Przepisy nie wskazują w sposób jednoznaczny kryteriów, jakimi powinien kierować się Sąd ustalając wysokość zadośćuczynienia. W doktrynie i orzecznictwie panuje jednak zgoda, co do tego, że należy brać pod uwagę takie aspekty jak długotrwałość cierpień fizycznych i psychicznych związanych z wypadkiem oraz ich intensywność (stopień cierpień), skutki doznanych urazów, wiek poszkodowanego, dolegliwości związane z niezbędnym leczeniem, pobytami w szpitalu, rodzaj wykonywanej pracy, szanse na przyszłość, poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiową oraz inne czynniki podobnej natury. Ich rozmiar, natężenie i czas trwania należy analizować w kontekście okoliczności konkretnej sprawy. Użyte w art. 445 § 1 k.c. pojęcie „sumy odpowiedniej” choć ma charakter niedookreślony, tym niemniej w orzecznictwie wskazuje się kryteria, którymi należałoby kierować się przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia, a mianowicie to, że musi ono mieć charakter kompensacyjny, a więc musi przedstawiać odczuwalną wartość ekonomiczną, nie będącą jednakże wartością nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy. Z tego wynika, że „wartość odpowiednia” to wartość utrzymana w granicach odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Pamiętać przy tym należy, że na wysokość zadośćuczynienia składają się cierpienia pokrzywdzonego - tak fizyczne jak i psychiczne - których rodzaj, czas trwania i natężenie, należy każdorazowo określić w kontekście materiału dowodowego sprawy. Indywidualny charakter zadośćuczynienia przesądza o tym, że ostateczne ustalenia, jaka konkretnie kwota jest „odpowiednia” z istoty swej należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego, lecz nie może to być uznanie dowolne (wyrok Sądu Najwyższego-Izba Karna z dnia 4.02.2008 r. III KK 349/2007).

Konkludując, aby ustalić wysokości zadośćuczynienia przewidzianego w art. 445 § 1 k.c. koniecznym jest uwzględnienia wszystkich okoliczności istotnych dla określenia rozmiaru doznanej krzywdy, takich jak: wiek poszkodowanego, stopień cierpień fizycznych i psychicznych, ich intensywność i czas trwania, nieodwracalność następstw uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia (kalectwo, oszpeccenie), rodzaj wykonywanej pracy, szanse na przyszłość, poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiowa oraz inne czynniki podobnej natury. Nadto należy jednocześnie zaznaczyć, że nie tylko trwałe, ale także przemijające zaburzenia w funkcjonowaniu organizmu, polegające na znoszeniu cierpień psychicznych, usprawiedliwiają przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego na podstawie art. 445 k.c. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 09 maja 2007 r., II CSK 42/07, Lex nr 393861).

W toku przedmiotowego postępowania zostało ustalone, że cierpienia fizyczne H. S. (1) należy określić mianem znacznych. Na taką ocenę w pierwszej kolejności wpływa rodzaj naruszonego dobra, gdyż bez wątplenia, ciężar gatunkowy poszczególnych dóbr osobistych nie jest jednakowy, a więc nie wszystkie dobra osobiste zasługują na jednakowy poziom ochrony przy uwzględnieniu środków o charakterze majątkowym. O znacznym rozmiarze krzywdy świadczy zatem rodzaj doznanych przez powódkę obrażeń i trwałość skutków tych obrażeń. Uwypuklić w tym miejscu należy, że krzywda i cierpienia fizyczne doznane przez H. S. (1) wskutek wypadku nie mogą być rozpatrywane w oderwaniu od cierpień psychicznych, częstokroć przewyższających swą uciążliwością cierpienia fizyczne.

zmiażdżenia podudzia lewego, wieloodłamowego złamania kości podudzia z ubytkami mięśni i skóry, stłuczenia uda lewego, ostrego niedokrwienia kończyny, złamania podgłówkowego strzałki prawej, rany tłuczonej w okolicy stawu skokowego prawego, których konsekwencją była amputacja części uda lewego, a także późniejsza jego reamputacja. Powódka doznała 63 % trwałego uszczerbku na zdrowiu, co powoduje, że zakres doznanych obrażeń ma znaczny niekorzystny wpływ na dalsze funkcjonowanie organizmu powódki. Nie mniej jednak stan zdrowia powódki jest dobry z pozostawieniem trwałego uszczerbku an zdrowiu, nie wymagającym dalszego leczenia. Jej stan można uznać za stabilny i trwały, natomiast proces terapeutyczny za zakończony. Powódka nie wymaga dalszego leczenia. Nadto u

powódki nie przewiduje się dalszych następstw doznanego urazu. W chwili obecnej powódka wymaga opieki osób drugich i trzecich jedynie w wymiarze ok. 2 godzin dziennie.

Wskazać należy, że źródłem tych cierpień psychicznych powódki była przede wszystkim świadomość, że dotychczas była osobą sprawną i aktywną życiowo, a osobą niepełnosprawną w stopniu znacznym nie stała się w wyniku normalnego następstwa wynikającego z osiągniętego zaawansowanego wieku, tylko powstało to w sposób nagły na skutek wypadku komunikacyjnego z dnia 30.07.2014r.

Nie mniej jednak jedynie w pewnym zakresie rozmiar krzywdy H. S. (1) może być oceniony jako mniejszy ze względu na wiek, który sam w sobie był już przed wypadkiem komunikacyjnym z dnia 30 lipca 2014 roku źródłem pewnych dolegliwości, bowiem powódka jeździła na rehabilitację. Wiek powódki powodował również, że obrażenia ciała i skutki wypadku nie kolidowały z pracą zawodową, bowiem powódka była na emeryturze co skutkowało dalszym pogorszeniem jej sytuacji, trudnościami natury organizacyjnej czy finansowej. Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd wziął również pod uwagę, że obecnie stan powódki jest stabilny i dobry, powódka nie wymaga dalszego leczenia naprawczego i jakkolwiek leczenie było procesem długotrwałym, to jednak zakończyło się sukcesem z pozostawieniem trwałego uszczerbku na zdrowiu.

Pozwany podniósł w toku procesu zarzut przyczynienia się powoda do powstania szkody. Podstawę prawną tego zarzutu stanowi art. 362 k.c., zgodnie z którym, jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron.

O przyczynieniu się poszkodowanego do powstania szkody można mówić wówczas, gdy miało miejsce jego obiektywnie nieprawidłowe zachowanie się, pozostające w normalnym związku przyczynowym ze szkodą. Chodzi więc o sytuację, gdy szkoda występuje w wyniku współdziałania przynajmniej dwóch przyczyn, z których jedną jest takie zachowanie zobowiązanego do naprawienia szkody, z którym wiąże się odpowiedzialność cywilna, a drugą niewłaściwe zachowanie poszkodowanego (zob. przykładowo wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 29 października 2008 r., IV CSK 228/08, z dnia 19 listopada 2009 r., IV CSK 241/09 i z dnia 30 stycznia 2014 r., III CSK 79/13, dostępne w bazie Lex). Taka sytuacja niewątpliwie nie miała miejsca w niniejszej sprawie. Mimo, iż Sąd Rejonowy w Wągrowcu II Wydział Karny przyjął w wyroku z dnia 13 lutego 2018 roku, że powódka częściowo przyczyniła się do zdarzenia poprzez wejście na przejście dla Pieszyc w sytuacji, kiedy winna zdawać sobie sprawę z tego, że oskarżony może jej nie widzieć., to jednak Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział IV Karny Odwoławczy zmienił w tym zakresie treść ww. wyroku eliminując stopień przyczynienia się powódki do zdarzenia z dnia 30.07.2014r. Sąd rozpoznając przedmiotowe postępowanie przychylił się do twierdzeń ww. Sądu Okręgowego w Poznaniu wyrażonych w tym przedmiocie. Jak stanowią przepisy prawa ustawy o ruchu drogowym, a konkretnie art. 3 tejże ustawy - uczestnik ruchu i inna osoba znajdująca się na drodze są obowiązani zachować ostrożność albo gdy ustawa tego wymaga - szczególną ostrożność, unikać wszelkiego działania, które mogłoby spowodować zagrożenie bezpieczeństwa lub porządku ruchu drogowego, ruch ten utrudnić albo w związku z ruchem zakłócić spokój lub porządek publiczny oraz narazić kogokolwiek na szkodę. Przez działanie rozumie się również zaniechanie. Natomiast pieszy, przechodząc przez jezdnię lub torowisko, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność oraz, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, korzystać z przejścia dla pieszych. Pieszy znajdujący się na tym przejściu ma pierwszeństwo przed pojazdem (art. 13). Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika bezspornie, że powódka weszła na przejście dla pieszych prowadząc rower po swojej prawej stronie, w miejscu dozwolonym i prawidłowo oznaczonym znakami poziomymi i pionowymi na jezdni.

tymczasem kierujący pojazdem (...) W. C. stał na części pasów za poprzedzającym go pojazdem, co stanowi, że w tym momencie kierujący ciągnikiem siodłowym stał nieprawidłowo, bowiem winien on zatrzymać go przed przejściem dla pieszych. Takie działanie wpłynęło na zakres obserwacji kierowcy otaczającej go przestrzeni. Z kolei powódka weszła na przejście dla pieszych w momencie gdy ciągnik siodłowy stał, stąd też w ocenie Sądu miała ona prawo uważać, że kierujący pojazdem widzi ją i nie zacznie ruszać. Wskazać należy, że pieszy znajdujący się już na pasach posiada bezwzględne pierwszeństwo przed pojazdem i w tej sytuacji to właśnie kierujący ciągnikiem siodłowym marki D. (...)

winien zachować szczególną ostrożność, czego nie uczynił. Stąd też, jak już wyżej wskazano w ocenie Sądu na gruncie przedmiotowej sprawy nie można mówić o przyczynieniu się powódki do zaistnienia zdarzenia z dnia 30 lipca 2014r.

Powódka domagała się zasądzenia od pozwanego kwoty 320.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Mając powyższe na uwadze, w ocenie Sądu roszczenie powódki zasadne jest w części. W ocenie Sądu biorąc pod uwagę wszystkie powyższe okoliczności uznać należy, że stosowną rekompensatą za doznaną przez H. S. (1) krzywdę jest kwota 100.000,00 zł. Zdaniem Sądu zadośćuczynienie w tej wysokości odpowiada rozmiarowi i intensywności negatywnych doznań jakie doświadczyła powódka w związku z wypadkiem komunikacyjnym z dnia 30 lipca 2014 r., uwzględnia skutki urazu, a co więcej nie prowadzi do nieuzasadnionego wzbogacenia powódki. Nadto w ocenie Sądu przy uwzględnieniu doznanych przez powódkę obrażeń, skutkujących amputacją kończyny zadośćuczynienie w kwocie 100.000,00 zł nie może zostać oceniane jako nadmiernie wygórowane, wobec faktu, że pełnić ma funkcję kompensacyjną, a zarazem stanowić ma realnie odczuwalną wartość. Z uwagi na fakt, że pozwany dotychczas przekazał powódce kwotę 30.000,00 zł, żądanie zasądzenia tytułem zadośćuczynienia kwoty dalszych 70.000,00 zł Sąd uznał za w pełni usprawiedliwione.

W myśl art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu. Uszkodzenie ciała w rozumieniu art. 444 § 1 polega na naruszeniu integralności fizycznej człowieka. Naruszenie to może dotyczyć nie tylko samej powłoki cielesnej ale również tkanek oraz narządów wewnętrznych. Rozstrój zdrowia – w rozumieniu art. 444 § 1 – wyraża się w zakłóceniu funkcjonowania poszczególnych organów, bez ich widocznego uszkodzenia (np. nerwica, depresja). Jest oczywiste, iż często to samo zdarzenie może wywołać zarówno uszkodzenie ciała, jak i rozstrój zdrowia.

Oceniając zasadność powyższego należy podkreślić, że w przypadku roszczenia o odszkodowanie na podstawie art. 444 § 1 zd. 1 k.c., poszkodowany istotnie musi udowodnić rzeczywiste poniesienie kosztów (wydatków).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że koszty zakupu: kuli łokciowej w wysokości 180 zł, nasadki sedesowej podwyższającej, stojącej z poręczami i pokrywą 220 zł, protezy tymczasowej 1.300 zł, materaca 200 zł, koszty dostosowania łazienki do potrzeb niepełnosprawności powódki- 850,06 zł, wypożyczenie łóżka rehabilitacyjnego z materacem piankowym 640 zł, zakup lekarstw 120 zł, rehabilitacja prywatna 980 zł. Powyższe poniesione z tego tytułu wydatki, zostały przez powódkę udokumentowane, a Sąd uznał je za uzasadnione i celowe. Nie mniej jednak co się tyczy wskazanych przez powódkę wydatków na zakup balkoniku rehabilitacyjnego zakupu protezy z kolanem bezpiecznym oraz łóżka rehabilitacyjnego z materiałem piankowym, Sąd w oparciu o zgromadzony w aktach sprawy materiał dowodowy umniejszył koszty zakupu poszczególnych przyrządów specjalistycznych. A mianowicie jeżeli chodzi o koszty zakupu balkoniku, rehabilitacyjnego należało przyjąć jedynie kwotę 72 zł, bowiem jego zakup został częściowo refundowany ze przez Narodowy Fundusz Zdrowia, podobnie z resztą było z zakupem protezy z kolanem bezpiecznym, za której zakup w wyniku częściowej refundacji przez NFZ powódka poniosła koszty w kwocie 8.500 zł. Natomiast jeżeli chodzi o koszty poniesione przez powódkę w związku z zakupem łóżka rehabilitacyjnego z materiałem piankowym, należało przyjąć jedynie kwotę 1.415 zł, albowiem był on finansowany w 50% przez PCPR w W.. Zatem łączne usprawiedliwione koszty poniesione przez powódkę na koszty jej leczenia stanowią kwotę 14.477,06 zł. Pozwany wypłacił w toku postępowania powódce kwotę 6.772,53 zł. Zatem Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki tytułem odszkodowania kwotę 7.704,53 zł, o czym orzekł jak w pkt. II wyroku.

O odsetkach od zasądzonej kwoty zarówno zadośćuczynienia, jak i odszkodowania orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i § 2 zd. 1 k.c. Powódka H. S. (1) wносиła o zasądzenie na jej rzecz odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 07 kwietnia 2016 r. Wskazać należy, że strona powodowa wystąpiła do pozwanego pismem zawierającym roszczenie odszkodowawcze dnia 29 lutego 2016 roku. Pozwany odebrał przedmiotowe pismo w dniu 07 marca 2016 r. Data ta stanowił dzień, od którego rozpoczął bieg termin ustawowy na likwidację szkody wynikający z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Termin ten upłynęła dnia 06 kwietnia 2016 r., stąd bieg odsetek od

przysługującego powódce roszczenia stanowi data 07 kwietnia 2016 r. W ocenie Sądu żądanie powódki w tym zakresie jest zasadne.

Powódka wystąpiła także z roszczeniem o przyznanie renty z tytułu zwiększonych potrzeb. Stosownie do treści art. 444 § 2 k. c. jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. Roszczenie z tytułu zwiększonych potrzeb będących następstwem powstałej szkody ma charakter odszkodowawczy. Zasądzona renta ma służyć pokryciu zwiększonych kosztów utrzymania poszkodowanego, w tym kosztów zapewnienia mu stałej lub doraźnej opieki. Roszczenie z tytułu zwiększonych potrzeb będących następstwem powstałej szkody ma charakter odszkodowawczy. Zasądzona renta ma służyć pokryciu zwiększonych kosztów utrzymania poszkodowanego, w tym kosztów zapewnienia mu stałej lub doraźnej opieki. Nie zmienia to jednak kompensacyjnego charakteru tego roszczenia, które służyć ma pokryciu rzeczywiście powstałej szkody spowodowanej zwiększeniem się potrzeb poszkodowanego. Szkoda ta nie może być ustalana w sposób abstrakcyjny, ale musi uwzględniać konkretne okoliczności sprawy, indywidualną sytuację poszkodowanego.

W przypadku żądania powódki w kwestii renty z tytułu zwiększonych potrzeb za okres od 01 sierpnia 2014 roku do dnia wydania wyroku Sąd przyznał jej rentę skapitalizowaną w kwocie 27.078,40 zł, za okres od 12 września 2014 roku do dnia 31 marca 2020 roku. W tym celu przyjęte zostały przez Sąd wydatki, które wiązały się z koniecznością sprawowania nad powódką opieki, z uwagi na fakt, że jak wynika z orzeczenia o stopniu niepełnosprawności z dnia 06.11.2014r., i wymagającą opieki i pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Sąd za podstawę obliczenia skapitalizowanej renty z tytułu zwiększonych potrzeb przyjął koszty sprawowanej nad powódką opieki osób drugich. Na marginesie wskazać należy, że Sąd nie brał pod uwagę kosztów związanych z pielęgnacją protez oraz higieną kikutu bowiem powództwo w tym zakresie zostało przez stronę powodową cofnięte.

Zatem przystępując do ustalenia należnego powódce świadczenia za poszczególne okresy należało wskazać, że Sąd za podstawę wyjściową konieczną dla określenia stawki przyjął zestawienie odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez opiekunki MOPS w W. obowiązujące w latach 2017-2019. Powyższe zestawienie wskazuje poszczególne kryteria, brane pod uwagę przy ustalaniu odpłatności za 1 godzinę sprawowanej opieki. Ażeby przyjąć konkretne kryterium za podstawę obliczenia należało początkowo ustalić wysokość osiąganego dochodu na osobę- w przypadku powódki świadczenia emerytalnego ZUS. Powódka w załączonym do pozwu z dnia 20.11.2016 r. oświadczeniu o stanie rodzinnym majątku, dochodach i źródłach utrzymania wskazała, że otrzymuje świadczenie emerytalne w wysokości 1.500 zł. Nie mniej jednak do akt postępowania nie zostało dołączone dokumenty wskazujące na aktualną wysokość otrzymywanego przez nią świadczenia. Stąd też Sąd biorąc pod uwagę doświadczenie życiowe, fakt waloryzacji i potencjalnych podwyżek na przestrzeni lat i przyjął, za pozycję wyjściową możliwie przewidywaną wysokość uzyskiwanego przez powódkę świadczenia na poziomie 1.700 zł. Zatem w okresie od 1 marca 2017 r., do 28 lutego 2018 r., przy dochodzie od 1.585,01-1.902 zł % dochód na osobę określony w ustawie o pomocy społecznej powyżej 250-300 wysokość odpłatności za 1 godzinę usługi wynosiła 50 %, a zatem wynosiła ona kwotę 7,50 zł za 1 godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych, od 01 marca 2018 roku do 30 września przy uwzględnieniu ww. kryteriów odpłatność za 1 godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych wynosiła 7,73 zł, w okresie od 01 października 2018 roku do 28.02.2019 r., przy uwzględnieniu wzrostu kwoty bazowej wysokości dochodu i % dochodu określonego w ustawie powyżej 250 zł -300 zł odpłatność również wynosiła kwotę 7,73 zł, natomiast od 01 marca 2019 roku stawka ta wynosi 8,25 zł. Natomiast stawka godzinowa przy uwzględnieniu ww. kryteriów w okresie październik 2014 do grudzień 2016 r. Sąd określił w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i ustalił ją na kwotę 7 zł odpłatności za 1 godzinę opiekuńczych usług specjalistycznych. Wypadek komunikacyjny, któremu uległa powódka miał miejsce 30 lipca 2014 r. W tym okresie powódka przebywała w szpitalu. Stąd też przy obliczaniu wysokości za poszczególne miesiące, Sąd winien był umniejszyć ich wysokość o poszczególne miesiące, w których powódka była zaopiekowana przez służbę zdrowia w związku z przebywaniem przez nią w poszczególnych szpitalach. Sąd ustalając liczbę godzin w kwestii sprawowania nad powódką opieki osób trzecich brał pod uwagę opinię biegłego w tym zakresie, który wskazał, że początkowo owszem powódka wymagała opieki w okresie od 8 do 10 tygodni po

wypadku w wymiarze od 4 do 5 godzin dziennie, następnie po tym okresie przez czas około 1 do 2 miesięcy wymagała opieki w wymiarze ok. 3 do 4 godzin na dobę, nie mniej jednak po tym okresie powódka wymaga takiej opieki w wymiarze od ok. 1 do 2 godzin dziennie z uwagi na przebyte urazy. Stąd też wskazać należy, że H. S. (1) przebywała w szpitalu w okresach od dnia 30.07.2014 r., do dnia 12 września 2014 roku, od 31.10.2014 r., do dnia 12.12.2014r. Wobec tego renta w miesiącu wrzesień stanowiła 665 zł (7 zł x 5 godzin x 19 dni). Do tej kwoty, Sąd doliczył koszty związane z rehabilitacją powódki w wysokości 100 zł oraz wizyty lekarskie u ortopedy 120 zł (łącznie 220zł), a zatem łącznie 885 zł. W październiku wysokość kosztów opieki wynosiła 1.085 zł (7zł x 5 godzin x 31 dni) +ww. kwota 220 zł = 1.305 zł. Z kolei w miesiącu grudniu 560 zł (7 zł x 4 godziny) + 220 zł, czyli 780 zł. Natomiast w okresie od 14 kwietnia do 25 maja 2015 roku powódka przebywała na Oddziale (...) Ogólnoustrojowej Stacjonarnej Zakładu (...) w P.. Od 1 sierpnia 2015 roku powódka otrzymuje od pozwanego świadczenie w wysokości 320 zł tytułem renty. W styczniu 2015 roku wysokość kosztów opieki wynosiła 654 zł (7 zł x 2 godz. x 31 dni +220 zł), w lutym 2015 r. 612 zł (7zł x 2 godz. x 28 dni+220 zł), marzec 2015r. 654 zł (7 zł x 2 godz. x 31 dni +220 zł), kwiecień 2015 r. 416 zł- (7 zł x 2 godz. x 14 dni +220 zł), maj 2015 r. 318 zł (7 zł x 2 godz. x 7 dni +220 zł), czerwiec 2015 r. 644 zł (7 zł x 2 godz. x 30 dni +220 zł), lipiec 2015 r. 654 zł (7 zł x 2 godz. x 31 dni +220 zł), sierpień 2015r., 334 zł (7zł x 2 godz. x 31 dni +220 zł- 320 zł), wrzesień 2015 r. 320 zł (7zł x 2 godz. x 30 dni +220 zł- 320 zł), październik 2015 r. 334 zł (7zł x 2 godz. x 31 dni +220 zł- 320 zł), listopad 2015 r. 320 zł (7zł x 2 godz. x 30 dni +220 zł- 320 zł), grudzień 2015 r. 334 zł (7zł x 2 godz. x 31 dni +220 zł- 320 zł). Z kolei wysokość świadczenia w styczniu 2016 r. wynosiła kwotę 334 zł (7zł x 2 godz. x 31 dni +220 zł- 320 zł), w lutym 2016 r., 306 zł (7zł x 2 godz. x 29 dni +220 zł- 320 zł), w marcu 2016r. - 334 zł (7zł x 2 godz. x 31 dni +220 zł- 320 zł). Zatem łącznie kwotę 9.534 zł. W kwestii żądania przez stronę odsetek w oparciu o art. 481 par. 1 k.c., Sąd uznał wniosek strony powodowej za zasadny. Powódka w dniu 29 lutego 2016r. wystąpiła do pozwanego z żądaniem przyznania renty za zwiększone potrzeby za okres od dnia wypadku z wyrównaniem od dnia 30 lipca 2015 r., które zostało odebrane przez pozwanego w dniu 07.03.2016r. Pozwany decyzją wydaną w dniu 11 maja 2016r., uznał w konsekwencji roszczenie powódki, jednakże przyznając rentę z wyrównaniem od dnia 01 sierpnia 2015r. Wobec czego termin trzydziestodniowy do wypłaty nieuznanej przez pozwanego części roszczenia upłynął dnia 06 kwietnia 2016 r., stąd bieg odsetek od przysługującego powódce roszczenia stanowi data 07 kwietnia 2016 r. Wobec powyższego Sąd orzekł jak w pkt. III 1. Wyroku.

Nadto biorąc pod uwagę powyższe kryteria, Sąd rozliczył poszczególne okresy ustalając kwoty należnej powódce renty następująco:

a) rok 2016:

-kwiecień 320 zł (7 zł x 2 godziny x 30 dni + 220 zł = 654 zł – 320 zł),

-maj 334 zł (7 zł x 2 godziny x 31 dni + 220 zł =654 zł – 320 zł)

-czerwiec 320 zł (7 zł x 2 godziny x 30 dni + 220 zł =654 zł – 320 zł),

-lipiec 334 zł (7 zł x 2 godziny x 31 dni + 220 zł =654 zł – 320 zł)

-sierpień 334 zł (7 zł x 2 godziny x 31 dni + 220 zł =654 zł – 320 zł)

-wrzesień 320 zł (7 zł x 2 godziny x 30 dni + 220 zł =654 zł – 320 zł),

-październik 334 zł (7 zł x 2 godziny x 31 dni + 220 zł =654 zł – 320 zł)

-listopad 320 zł (7 zł x 2 godziny x 30 dni + 220 zł =654 zł – 320 zł),

-grudzień 334 zł (7 zł x 2 godziny x 31 dni + 220 zł =654 zł – 320 zł)

b) rok 2017:

-styczeń- 334zł (7 zł x 2 godziny x 31 dni + 220 zł – 320 zł)

- luty 292 zł (7 zł x 2 godziny x 28 dni + 220 zł – 320 zł)
- marzec 365 zł (7,50 zł x 2 godziny x 31 dni + 220 zł – 320 zł)
- kwiecień 350 zł (7,50 zł x 2 godziny x 30 dni + 220 zł – 320 zł)
- maj 365 zł (7,50 zł x 2 godziny x 31 dni + 220 zł – 320 zł)
- czerwiec 350 zł (7,50 zł x 2 godziny x 30 dni + 220 zł – 320 zł)
- lipiec 365 zł (7,50 zł x 2 godziny x 31 dni + 220 zł – 320 zł)
- sierpień 365 zł (7,50 zł x 2 godziny x 31 dni + 220 zł – 320 zł)
- wrzesień 350 zł (7,50 zł x 2 godziny x 30 dni + 220 zł – 320 zł)
- październik 365 zł (7,50 zł x 2 godziny x 31 dni + 220 zł – 320 zł)
- listopad 350 zł (7,50 zł x 2 godziny x 30 dni + 220 zł – 320 zł)
- grudzień 365 zł (7,50 zł x 2 godziny x 31 dni + 220 zł – 320 zł)

c) rok 2018:

- styczeń 365 zł (7,50 zł x 2 godziny x 31 dni + 220 zł – 320 zł)
- luty 320 (7,50 zł x 2 godziny x 28 dni + 220 zł – 320 zł)
- marzec 379,26 zł (7,73 zł x 2 godziny x 31 dni +220 zł – 320 zł),
- kwiecień 363,80 zł(7,73 zł x 2 godziny x 30 dni +220 zł – 320 zł),
- maj 379,26 zł (7,73 zł x 2 godziny x 31 dni +220 zł – 320 zł),
- czerwiec 363,80 zł(7,73 zł x 2 godziny x 30 dni +220 zł – 320 zł),
- lipiec 379,26 zł (7,73 zł x 2 godziny x 31 dni +220 zł – 320 zł),
- sierpień 379,26 zł (7,73 zł x 2 godziny x 31 dni +220 zł – 320 zł),
- wrzesień 363,80 zł(7,73 zł x 2 godziny x 30 dni +220 zł – 320 zł),
- październik 379,26 zł (7,73 zł x 2 godziny x 31 dni +220 zł – 320 zł),
- listopad 363,80 zł(7,73 zł x 2 godziny x 30 dni +220 zł – 320 zł),
- grudzień 379,26 zł (7,73 zł x 2 godziny x 31 dni +220 zł – 320 zł),

d) rok 2019:

- styczeń- 379,26 zł (7,73 zł x 2 godziny x 31 dni +220 zł – 320 zł),
- luty 332,88 zł (7,73 zł x 2 godziny x 28 dni +220 zł – 320 zł)
- marzec 411,50 zł (8,25 zł x 2 godziny x 31 dni+220 zł -320 zł)
- kwiecień 395 zł (8,25 zł x 2 godziny x 30 dni+220 zł -320 zł)

- maj 411,50 zł (8,25 zł x 2 godziny x 31 dni+220 zł -320 zł)
- czerwiec 395 zł (8,25 zł x 2 godziny x 31 dni+220 zł -320 zł)
- lipiec 411,50 zł (8,25 zł x 2 godziny x 31 dni+220 zł -320 zł)
- sierpień 411,50 zł (8,25 zł x 2 godziny x 31 dni+220 zł -320 zł)
- wrzesień 395 zł (8,25 zł x 2 godziny x 31 dni+220 zł -320 zł)
- październik 411,50 zł (8,25 zł x 2 godziny x 31 dni+220 zł -320 zł)
- listopad 395 zł (8,25 zł x 2 godziny x 31 dni+220 zł -320 zł)
- grudzień 411,50 zł (8,25 zł x 2 godziny x 31 dni+220 zł -320 zł)

e) rok 2020:

- styczeń 411,50 zł (8,25 zł x 2 godziny x 31 dni+220 zł -320 zł)
- luty 378,50 zł (8,25 zł x 2 godziny x 29 dni+220 zł -320 zł)
- marzec 411,50 zł (8,25 zł x 2 godziny x 31 dni+220 zł -320 zł)

Strona powodowa wniosła o zasądzenie odsetek od powyższego roszczenia na podstawie art. 481 § 1 k.c, co zostało uznane przez Sąd za uzasadnione. Z uwagi na fakt, że strona powodowa domagała się renty płatnej do 10-go dnia każdego miesiąca, to Sąd zasądził odsetki liczone od każdej z ww. kwot w miesiącu przypadającym w danym roku kalendarzowym od dnia następującego po dniu wymagalności tj.: od 11-go dnia każdego miesiąca, do dnia zapłaty, o czym Sąd orzekł, jak w pkt. III od 2- 49 wyroku.

Nadto roszczenie H. S. (1) w zakresie renty na zwiększone potrzeby od dnia wydania wyroku Sąd ustalił za zasadne jedynie do kwoty 715,00 zł miesięcznie. Wskazać należy, że zwiększenie się potrzeb powódki stanowi szkodę przyszlą, wyrażającą się w wydatkach na ich zaspokojenie, a mianowicie konieczność stałego leczenia, opieki osób trzecich, kuracji, zabiegów, specjalnego odżywiania, rehabilitacji itd. W takiej sytuacji wystarczające jest wykazanie przez osobę dochodzącą owego roszczenia istnienia zwiększonych potrzeb stanowiących następstwo czynu niedozwolonego. Podkreślić trzeba również, że przyznanie renty z tytułu zwiększonych potrzeb nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki. Nie mniej jednak wymienione następstwa powinny mieć charakter trwały, czego nie należy utożsamiać z nieodwracalnością. W przedmiotowej sprawie bezspornym było, że zdarzenie z dnia 30 lipca 2014 roku spowodowało u powódki zwiększenie jej potrzeb w pewnym zakresie. Powódka zamieszkuje w jednym domu wraz z synem i jego rodziną, zajmując dolną część budynku. H. S. (1) pobiera świadczenie emerytalne w wysokości w granicach 1.700 zł netto, odkąd ukończyła 75 rok życia uzyskuje także zasiłek pielęgnacyjny w wysokości 153 zł miesięcznie. H. S. (1) w wyniku wypadku komunikacyjnego posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności. Po domu porusza się bez konieczności używania kul, natomiast poza domem przy użyciu wózka.

Jednakże jak wynika ze sporządzonej w przedmiotowym postępowaniu opinii biegłego specjalisty chirurgii ogólnej, specjalisty ortopedii i traumatologii powódka nie wymaga dalszego leczenia naprawczego. Biegły wskazał także, że niezasadna jest dalsza rehabilitacja powódki, bowiem jej elementem jest nauka chodzenia przy pomocy protezy, a prowadzona u powódki rehabilitacja nie doprowadziła do takiej sytuacji. W ocenie Sądu nie sposób zgodzić się z tak prezentowanym poglądem, bowiem trzeba wskazać, że powódka nie z własnej woli znalazła się w obecnej sytuacji. Jej sytuacja wynika z ze zdarzenia nagłego, a nie osiągniętego wieku i związanego z tym niedoleństwa. Powódka przed wypadkiem komunikacyjnym była bardzo aktywną i samodzielną osobą. Zatem w ocenie Sądu biorąc pod uwagę wiek powódki, jej potrzeby należy wskazać, że prowadzenie dalszej rehabilitacji pomoże powódce poniekąd poprawić

jej kondycję, wzmocnić mięśnie, wytrzymałość organizmu, a z czasem utrzymać aktywność na pewnym poziomie. W ocenie Sądu korzystanie przez powódkę z rehabilitacji jest poniekąd również formą mobilizacji jej do pracy nad własnym ciałem, a tym samym wypracowaniem pewnej samodzielności. Stąd też Sąd przyjął za usprawiedliwione i zasadne koszty związane z wydatkami na rehabilitację w kwocie 100 zł miesięcznie, a także koszty dojazdów do lekarza ortopedy czy też na rehabilitację w kwocie 120 zł.

Sąd uznał, za niesłuszne twierdzenia strony pozwanej, w których podnosi, że do ustalenia sumy przysługującej powódce renty należy zaliczyć pobierany przez nią zasiłek pielęgnacyjny w wysokości 153 zł. Zdaniem Sądu powyższe nie znajduje uzasadnienia, albowiem ww. zasiłek pielęgnacyjny został przyznany powódce z tytułu osiągnięcia przez nią wieku 75 lat, a nie jest on przyznany wskutek zdarzenia komunikacyjnego z dnia 30 lipca 2014 r. Powódka otrzymywała zasiłek na długo przed zdarzeniem i nie ma on żadnego znaczenia dla sytuacji finansowej powódki w tym zakresie, aby należałoby uwzględnić go przy określaniu sumy należnej jej renty.

Co się zaś tyczy kosztów opieki, to niewątpliwym jest, że jeśli w wyniku doznanego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia poszkodowanemu potrzebna jest opieka (stała lub tymczasowa), odszkodowanie obejmuje także koszty tej opieki. Nie jest przy tym konieczne, aby poszkodowany rzeczywiście opłacił koszty takiej opieki, stanowią one element należnego poszkodowanemu odszkodowania nawet wtedy, jeśli opieka sprawowana była przez członków rodziny poszkodowanego nieodpłatnie (tak Sąd Najwyższy m.in. w wyroku z 4.3.1969 r., I PR 28/69, OSNCPIUS 1969, Nr 12, poz. 229; wyroku z 4.10.1973 r., II CR 365/73, OSNCPIUS 1974, Nr 9, poz. 147).

Ustalając wysokość Sąd przyjął, za zasadne twierdzenia biegłego w tym zakresie, iż powódka wymagała pomocy osób trzecich przy wykonywaniu codziennych obowiązków w wymiarze średnio 2 godziny dziennie. W prawdzie w toku postępowania powódka wskazywała, iż sprawowana nad nim opieka winna mieć znacznie większy wymiar tj. 6 godzin dziennie, bowiem nie jest ona w stanie sama ugotować sobie posiłków, co najwyżej chleb, rozebrać pościeli, umyć włosów, jednakże w ocenie Sądu nie jest to niezbędne. Zaznaczyć należy, że powódka porusza się samodzielnie na wózku po mieszkaniu, obecności osób trzecich wymaga jedynie poza domem. Jak powódka wskazała posiada przystosowaną do jej potrzeb łazienkę, łóżko elektryczne, podwyższoną toaletę. Zatem w ocenie Sądu czynności polegające na przygotowaniu posiłków, myciu głowy, przebierania pościeli, praniu i innych których nie jest w stanie wykonać samodzielnie H. S. (1) mogą one być wykonywane o ustalonych porach, zważywszy, że niektórych z tych czynności nie wykonuje się codziennie i w związku z tym nie jest konieczna stała obecność osoby trzeciej przy powódce. Nadto Sąd ustalając liczbę godzin w kwestii sprawowania nad powódką opieki osób trzecich brał pod uwagę opinię biegłego w tym zakresie, który wskazał, że początkowo owszem powódka wymagała opieki w okresie od 8 do 10 tygodni po wypadku w wymiarze od 4 do 5 godzin dziennie, następnie po tym okresie przez czas około 1 do 2 miesięcy wymagała opieki w wymiarze ok. 3 do 4 godzin na dobę, nie mniej jednak po tym okresie powódka wymaga takiej opieki w wymiarze od ok. 1 do 2 godzin dziennie z uwagi na przebyte urazy.

Stąd też Sąd w oparciu o ww. ustalenia, a także dokonane wyżej obliczenia wskazał, że koszt 2 godzin dziennie opieki, przy uwzględnieniu 50 % dofinansowania stanowić będzie kwota 16,50 zł (2 godziny x 8,25 zł) x 30 dni = 511,50 zł.

Konkludując biorąc pod uwagę wszystkie powyższe okoliczności należało wskazać, iż wniosek powódki w przedmiocie renty tytułem zwiększonych potrzeb okazał się zasadny do kwoty 715 zł miesięcznie, w związku z czym Sąd zobowiązał pozwanego do płacenia na rzecz powódki kwoty 715 zł miesięcznie począwszy od 1 kwietnia 2020 roku, płatnej do 10 dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnieni, o czym orzekł w pkt. IV wyroku.

Na terminie rozprawy przeprowadzonej w dniu 17 lutego 2020 roku strona powodowa ograniczyła żądanie pozwu dotyczące renty na zwiększone potrzeby o kwotę 970 zł miesięcznie zgodnie zestawieniem wskazanym w pkt. II 2 pozwu. Zatem należało kwotę 970 zł pomnożyć przez łączną liczbę 67 miesięcy (stanowiącą sumę poszczególnych miesięcy w danym roku kalendarzowym poczynając od września 2014 r., w których to powódka ponosiła miesięczne koszty związane z pielęgnacją protezy, do dnia wyroku, bez uwzględniania tych miesięcznych okresów, w których powódka przebywała w szpitalach), co stanowi kwotę 64.990 zł. Zatem w punkcie V wyroku należało umorzyć postępowanie co do ww. kwoty.

Zgodnie z dyspozycją art. 189 k.p.c. strona powodowa może żądać ustalenia przez Sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Oznacza to, że istnienie interesu prawnego decyduje o dopuszczalności badania prawdziwości twierdzeń powoda, że w wymieniony w powództwie stosunek prawny lub prawo istnieje, bądź nie istnieje. Dopiero zatem dowiedzenie przez powoda interesu prawnego otwiera sądowi drogę do badania czy w okolicznościach sprawy kwestionowana przez powoda umowa jest nieważna. Zważywszy zatem na wyprzedzający w stosunku do przesłanki zasadności powództwa, charakter przesłanki interesu prawnego, przed oceną ważności umowy należało poddać ocenę istnienia interesu prawnego powoda. W orzecznictwie Sądu Najwyższego niejednokrotnie wskazywano, iż o prawnym charakterze interesu, czyli o potrzebie wszczęcia oznaczonego postępowania a tym samym uzyskania oznaczonej treści orzeczenia decyduje obiektywnie potrzeba ochrony sfery prawnej powoda. Wspomniany interes wynikać może zarówno z bezpośredniego zagrożenia prawa powoda, jak i może zmierzać do zapobieżenia temu zagrożeniu. Interes prawny również występuje, kiedy istnieje niepewność stanu prawnego lub prawa, gdy określona sytuacja zagraża naruszeniu uprawnień przysługujących powodowi bądź też stwarza wątpliwości co do jego istnienia, czy realnej możliwości realizacji. Nie bez znaczenia pozostaje to, iż uzależnienie powództwa o ustalenie od interesu prawnego należy ocenić z uwzględnieniem konkretnych okoliczności danej sprawy i celowościowej jego wykładni i wreszcie tego czy w drodze innego powództwa strona może uzyskać ochronę swoich praw. Za ugruntowany w orzecznictwie uznać należy pogląd, iż powództwo o ustalenie jest niedopuszczalne, gdy powstał już spór skutek naruszenia tego prawa. W przedmiotowej sprawie okoliczności nie wskazują, iż w razie powstania dalszych szkód w przyszłości istnieć będą takie trudności dowodowe w wykazaniu przez powódkę ich związku z zaistniałym wypadkiem, że powódka ma interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego na przyszłość już w niniejszym postępowaniu. Podnieść należy, iż przyjęcie istnienia interesu prawnego w ustaleniu takiej odpowiedzialności na podstawie art. 189 k. p. c. jest rezultatem liberalnej wykładni tego przepisu, dotyczy bowiem wypadków, gdy roszczenie o naprawienie szkody jeszcze nie powstało, z uwagi na brak samej szkody, a taka wykładnia tego przepisu służyć ma uniknięciu potencjalnych problemów o charakterze dowodowym. W przedmiotowej sprawie brak jest przesłanek uzasadniających przyjęcie, że takie trudności w przyszłości nastąpią. Dokonane w przedmiotowym postępowaniu ustalenia nie potwierdziły, że z wysokim prawdopodobieństwem w przyszłości u powódki może ujawnić się jakaś całkowicie nowa szkoda, której dochodzenie wymagałoby od niej wykazania wszystkich przesłanek odpowiedzialności pozwanego. Nadto powódka będzie bowiem mogła wykorzystać materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie, w której przesądzona została kwestia odpowiedzialności pozwanego. W tej sytuacji roszczenie o ustalenie było bezzasadne. Z tych względów powództwo w pozostałym zakresie podlegało oddaleniu (punkt VI wyroku).

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie VII i VIII wyroku.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 100 zdanie drugie k.p.c. Sąd uznał, że powódka wygrała co do nieznacznej części swego żądania, gdyż jej powództwo zostało uwzględnione jedynie w 20%, natomiast pozwany wygrał proces w 80%.

Postanowieniem z dnia 19 stycznia 2017 roku Sąd zwolnił powódkę od ponoszenia kosztów sądowych w całości.

O nieuiszczonych kosztach sądowych Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2010 r., nr 90, poz. 594 ze zm.). w zw. z art. 100 zdanie drugie k.p.c. W świetle tej regulacji, pozwany jest zobowiązany do zapłaty na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu opłaty sądowej od zasądzonego roszczenia, czyli 5.718 zł (114.350,93 zł x 5%) oraz wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatków w wysokości 654 zł (stanowiącej część kwoty z tytułu opłat za sporządzone w sprawie opinie biegłego sądowego: 1.695 zł+ 1415 zł, stawienia świadka 124,31 zł + 34,44 zł za nadesłanie dokumentacji medycznej). Natomiast stronę powodową winny obciążać koszty zastępstwa procesowego poniesione przez stronę przeciwną. Nie mniej jednak, godnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony. Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z

uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974 r., II CZ 223/73, LEX 7379).

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie zachodzi podstawa aby zastosować art. 102 k.p.c., bowiem sytuacja jest wyjątkowa z uwagi na charakter sprawy i szczególnie trudną sytuację życiową i materialną powódki, która zdaniem Sądu, oceniana przez pryzmat zasad współżycia społecznego, uzasadnia odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu cywilnego. Stąd też w pkt. VIII sentencji wyroku Sąd odstąpił od obciążania jej kosztami postępowania.

Sędzia Przemysław Okowicki